

gynder med Erik Ejegod og taler om Absalons knockout, skal ikke nærmere berettes. Alt i alt er bogen ikke Hørups minde værdigt.

Kristian Hvidt.

Knud Bøgh (udg.): Niels Møller – Valdemar Vedel. Brevveksling 1885–1915. (Gad, 1959). 109 s.

Sprog- og Litteraturselskabet har fejret Niels Møllers 100-års dag – han var en af selskabets medstiftere – med udgivelse af den lille brevveksling. Niels Møller og Valdemar Vedel blev venner, da de traf hinanden hos en juridisk manuduktør og mødtes i fælles interesse for litteratur og kulturpolitik. Kærnen i brevene er fra 80'ernes slutning og fra 1890'erne; hovedemnet er de to unges lærdes drøftelse af deres læsning og deres arbejde med egne skrifter, men jævnligt kastes der lys også over mere almene forhold og andre personer i tidens presse og kulturdebat, især i venstre. Noget væsentligt nyt bringer brevene dog ikke i den henseende.

Vagn Dybdahl.

Carl Roos: Forberedelsens tid. Livs-erindringer. I. (Gad, 1959). 284 s.

Litteraturhistorikeren, professor, dr. Carl Roos, har med dette første bind af sine erindringer givet en række tidsbilleder fra de højst forskellige miljøer, han levede i fra barndommen i 80'ernes Haderslev, til han som bibliotekar ved Det kongelige Bibliotek blev doktor i 1922. I centrum af bogen står Carl Roos' egen udvikling og livsskæbne, men den optager kun en mindre plads og er i øvrigt en mærkelig blanding af åbenhed og aflukethed; til gengæld giver stil og synspunkter på det skildrede til fulde personligheden, således at læseren alligevel får et udmærket indtryk af forfatteren.

De forskellige miljøer åbnes med karakteristik af sønderjysk bondeliv på overgangen fra det lukkede bondesamfund til den moderne tid, derefter følger provinsbyens latinskoole (Fredericia) og derpå hovedstaden, først studenterpensionat og Regens, siden Det kongelige Bibliotek. En række mænd fra den lærde republik passerer revu, vel aftegnede og tydeligvis med både trang og evne til retfærdighed. Et livs-afsnit, der ellers i reglen kun strejfs i memoirer – soldatertjenesten – behandles her indgående, både den første uddannelse og tiden i sikringsstyrken 1914–1916. Der er her givet et særdeles værdifuldt bidrag til belysning af militærliv før den mekaniserede hærs etablering, også værdifuldt, fordi det ikke er skildret med en professionel militærs erfaringer; disse to kapitler er en særdeles virkningsfuld baggrund for forståelse af drøftelserne om forsvarsordningen før 1914. Her er Carl Roos' erindringer set ud fra, hvad historikeren på fagets vegne kan hente i bogen, men det skal tilføjes, at bogens smukke udstyr og sikre stilkunst gør læsningen af den til en udelt glæde.

Vagn Dybdahl.

Morten Kamphøvenser: Skrumsager. En sønderjysk fører. (Udg. af Historisk samfund for Sønderjylland, 1959). 104 s.

Historisk samfund for Sønderjylland har gennem de sidste år udsendt en række små, populære levnedsskildringer af folk, der kulturelt eller politisk spillede en rolle i den nationale kamp. Sidst er i denne serie udsendt en lille bog om J. N. H. Skrumsager, skrevet af redaktør Morten Kamphøvenser.

Forfatteren har udnyttet Skrumsagers egne efterladte optegnelser om sit liv. De foreligger i manuskript med titlen: Æt og Minder. Dette materiale er suppleret med brevmateriale, for-